

РЕЗЮМЕТА НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

на гл. ас. Георги Василев Драганов, доктор

1. **Драганов, Г.** Мениджмънт на проекти в спорта. **Монография.** ISBN 978-954-718-433-6, С, НСА Прес, 2015, 119 с.

В монографичния труд са разгледани предизвикателства пред спортните организации, справянето с които изисква нов начин на мислене. Представен е широкият спектър от фактори, влияещи върху развитието на системата на физическо възпитание и спорт (СФВС) и се обосновава търсенето на съвременни, ефективни подходи за разрешаването на проблемите пред нея. В разработката е наложена идеята за управлението на промяната като механизъм за структурно усъвършенстване, разработване на нови, социално-значими продукти и услуги, конкурентоспособност, комуникационна ефективност, изграждане на партньорства, ефективно използване и придобиване на ресурси, налагане на социално-ориентирани идеи и други от страна на спортните организации.

Основното предназначение на монографичния труд „Мениджмънта на проекти в спорта“ е да обогати теоретичните и практически знания на спортните специалисти в разработването и реализирането на проекти в спорта. Програмно-проектният подход се оказва един от малкото надеждни източници за финансиране, особено на по-малки спортни организации, а приложението му в съвременните социално-икономически условия у нас е все по-обосновано предвид множеството проблеми в тази сфера. В монографията са разгледани програми-донори, предоставящи финансови ресурси за реализиране на спортни дейности, характеристиките на проектите в спорта и механизмите за тяхната реализация.

В настоящия труд разработването и реализирането на програми и проекти се разглежда като един от основните механизми за реализиране на политики (на наднационално, национално, регионално и институционално ниво), стратегии, вътрешноорганизационни цели и разрешаване на проблеми в областта на физическото възпитание и спорта. Подобен подход е свързан с т. нар. стратегическа ориентация на спортната организация и позволява планиране на дейностите в перспектива.

2. Цолов, Б., Г. Драганов. Маркетингов профил на специалността “Спортен мениджмънт” в НСА “В. Левски”. Спорт и наука, бр. 4/2006г., стр. 163-170.

През последните години специалността “Спортен мениджмънт” в НСА “Васил Левски” е обект на сериозен интерес. От една страна това се дължи на възможностите за реализация, които предоставя тя на завършилите я, а от друга - на разнообразните форми и съдържание в процеса на обучението. Днес “Спортен мениджмънт” в редовния курс на Спортната академия се изучава в три програми – в ОКС “Бакалавър” като първа и втора специалност, и в ОКС “Магистър” (без тук да включваме ЦСДК). Едно от най-важните изисквания за подобряване качеството на обучението в тези програми, наред с редица други изисквания, е свързано с разработване на маркетингов профил на студента – спортен мениджър. В тази посока направеното изследване на практика се явява част от една по-дългосрочна стратегия за установяване профила на обучаваните в специалността, в т.ч. установяване на техните предпочитания и изисквания към процеса на обучението, както и на възможностите им за бъдеща професионална реализация.

Реализирането на началния етап от тази стратегия съвпадна с първия випуск студенти, започнали следването си в новоакредитираната тогава първа специалност в ОКС “Бакалавър”. Проведеното проучване с общо 49

студенти даде възможност да бъдат извършени редица положителни корекции в процеса на обучение.

3. Делева, Н., Г. Драганов. Етични аспекти в българския професионален футбол футбол. Сборник с доклади, НСА ПРЕС, 2007, стр. 122-126.

Комерсиализацията на спорта все повече го доближава до стопанската, отколкото до социалната сфера. Търсеният икономически ефект наложи нови взаимоотношения както в управлението на спорта, така и в измеренията на неговата социална и възпитателна ангажираност. И ако в световен мащаб тези взаимоотношения са по-ясно изразени, то у нас те имат свои особености. Различия, от една страна, можем да търсим в сравнително скорошната политическа промяна, а от друга, в културно-историческата зависимост на тяхното пораждаване. Ето защо, изборът на футбола като най-комерсиален и социалнозначим спорт е напълно оправдан обект на изследване. В този ред на мисли целта на изследването е да диференцират взаимоотношенията между субектите във футбола, характера и степента на тяхното проявление. С оглед на това са анализирани всички публикации във вестник „7 дни спорт“ през периода 07.08.2005 година – 07.04.2006 година отразяващи по един или друг начин различни взаимоотношения между субектите във футбола. Прегледът на анализираниите публикации, подкрепен с преките ни наблюдения и беседи с футболни специалисти помогнаха да откροим направленията, в които най-често се проявяват конфликти.

4. Христов, Ж., Г. Драганов, Т. Стоев, Н. Иванова, С. Савов. Сравнителен анализ на соматометрични и психо-физиологични показатели на участниците във II световни работнически игри от различните континенти. Спорт и наука, бр. 2/2009г., стр. 105-109.

Спортът за всички намира широка изява сред хората в трудоспособна възраст. Той е призван да осигури на работника или служителя необходимия минимум от физически натоварвания, които да стимулират нормалното им физическо и духовно развитие и да подобряват тяхната физическа дееспособност, в т.ч. – работоспособността.

Доказано е неговото участие в повишаване на имуно-биологични възможности на организма и за увеличаване на способността човек да се противопоставя и да преодолява редица вредности на околната и трудова среда.

Независимо от съществуващото убеждение за неговото положително въздействие върху здравето пред спорта за всички стоят нелеки задачи за създаване на необходимите условия за занимания, за разнообразяване на формите и средствата за прилагането му. При него не се изисква оценка за постиженията, а в своята система от ценности, той се стреми към биологичен и социален ефект, който най-добре характеризира понятието „здраве”.

Спортът за всички не крие в себе си потенциални рискове, защото рядко поставя в екстремни условия здравословното състояние и адаптационните възможности на организма. Това го прави еднакво приложим за всички възрасти, за засилване на съпротивителните сила на организма и за предотвратяване на преждевременното остаряване.

В тази връзка сметнахме за необходимо да проучим някои аспекти от въздействието на спорта за всички върху участниците във II-те Световни работнически игри – Албена 2007.

В изследването потърсихме въздействието на спорта за всички върху здравето и някои основни соматометрични и психо-физиологични показатели, които го характеризират.

Изследвахме 288 мъже участници от Америка, Африка, Европа и Азия проведени през юни 2007 година в к.к. Албена.

Проведохме анкетно проучване за разпространението на спорта за всички в отделните възрастови периоди, за честотата на заниманията и за условията и подкрепата, която се оказва за него.

По-голямата достоверност на получените данни бе осъществена чрез съпоставяне на еднакъв брой участници от отделните континенти и с отчитане на някои географско климатични и расови особености.

- 5. Драганов Г., Б. Цолов.** Спротологични аспекти на работническия спорт в Република България. Пети международен научен конгрес Спорт, стрес, адаптация, Спорт и наука, Извънреден брой, част II, 2010, стр. 257-262.

Статията разкрива основни проблеми в управлението на работническия спорт, сред които се открояват: недостиг на средства, разрушени или лошо управлявани спортни съоръжения, закриване на работнически спортни клубове и др. В изследването е приложен маркетинговият подход за разкриване на спортологичните нужди, интереси, мотиви и предпочитания на работещите в България, което би подпомогнало в значителна степен управлението на тази подсистема на СФВС.

- 6. Амин Ш., Н. Любенова, М. Панайотова, Ц. Изова, А. Илиева, И. Михайлов, А. Абара, К. Ракаров, К. Христов, Ц. Немигенчев, К. Каналев, И. Димитров, А. Тодоров, Г. Драганов.** Спортологични интереси и потребности на ученици от XI и XII клас в СОУ. Спорт и наука, бр. 4/2011г., стр. 125-129.

Редица са факторите, допринасящи за лошото здравословно състояние на подрастващите. В последните години бе установено, че въпреки усилията на държавата, обществените и частните структури се наблюдават тревожни тенденции по отношение на здравния статус на младите хора. Това е подкрепено от изследвания, разкриващи наличието на

редица заболявания сред младите, засилени форми на инактивитет и редица вредни за съвременното общество навици като тютюнопушене, прекомерна употреба на алкохол, наркотични вещества и др. Друг основен проблем, който третира изследването е липсата на адекватно отношение към собствено здраве от страна на младите хора. Ето защо, с цел изясняване на основни проблеми пред училищното физическо възпитание и спорт и отношението на учениците към него проведохме проучване сред 340 ученици. Основен момент в него бе открояването на ползите на спорта, като механизъм за преодоляване на редица обществено-значими проблеми.

- 7. Амин, Ш., Г. Драганов.** Изследване профил на доброволеца – по примера на 11-та европейска купа по зимни хвърляния – София, 2011г. Спорт и наука, бр. 4/2011г., стр. 95-102.

Откакто България е част от Европейския съюз, Комисията на Европа отправя редица препоръки за насърчаване и развитие на доброволчеството у нас. С цел да изясним механизмите за публичното подпомагане на младежкото доброволчество като важна проява на солидарност и гражданска активност, проведохме маркетингово проучване с 53-ма доброволци (от общо 82), участници в 11-та Европейска купа по зимни хвърляния, София 19-20 март, 2011 година. Изследването целеше и да се разкрият механизми за мотивация и насърчаване за включване в доброволчески инициативи в системата на спорта.

- 8. Аргиров, К., Г. Драганов.** Актуални проблеми при управлението на Спа и Уелнес услугите в Република България в условията на икономическа криза. Спорт и наука, бр. 4/2011г., стр. 110-120.

Статията разглежда Спа и Уелнес терапията като могъща продуктова линия за множество индустриални продукти и пакети услуги, както и силно развиваща се по света методология за лечение на хронично болни,

което прави това явление изключително силен участник на спортния пазар в съвременните бизнес условия.

Разгледани са тенденции в развитието на Спа и Уелнес услугите, които максимално да удовлетворява потребностите и изискванията на потребителите, като същевременно в най-висока степен запазват и поддържа равновесието в екологичните и социални системи.

Статията прави анализ на резултати от проведено целенасочено маркетингово проучване в 25 водещи Спа центъра на територията на Република България за някои аспекти от мениджмънта им в следните направления:

1. Специфика и особености на Спа и Уелнес услугите в България;
2. Проблеми в управлението на Спа и Уелнес центровете;
3. Профил на мениджъра на Спа и Уелнес център.

9. Каналев, К., Георги Драганов, Тодор Стоев. Динамика на състоянието на напрегнатост и стрес при студенти медици в Медицински Университет-Пловдив по години на обучението. Спорт и наука, бр. 1/2012г., стр. 130-136.

Стресът, като нормално физиологично състояние съпътства всяка човешка дейност и отключва редица познавателни, поведенчески и психофизиологични реакции, които ако надхвърлят определено ниво на приспособяване, се превръщат във фактори увреждащи човешкото здраве. Той е един от основните проблеми на съвременната наука и е обект на проучвания в различни насоки и направления: общо-биологични, физиологични, психически, клинични и други.

За изясняване на състоянието на напрегнатост и стрес при студенти медици от 1-ва до 5 – та година на обучение, проследихме коефициентът на средно претеглена сила на действие на 4 групи стресогенни фактори / социално-икономически, фактори на обучението, фактори на семейната

среда, на „приятелският кръг”, относителният дял на посочените действащи стресогенни фактори, спрямо всички изследвани, броят на афективни и депресивни симптоми, нивото и вида на стресовите въздействия.

Доказа се, че с най-голяма средно претеглена сила на действие са социално-икономическите фактори, следвани от тези на обучението.

Изследването установи, че 69.13 % от изследваните лица имат афективна симптоматика, 21.4 % депресивна и в състояние на еустрес са 9.47 %.

10. Драганов, Г. Спортът сред работещите – управленски и маркетингови аспекти. Спорт и наука, бр. 3/2012г., стр. 120-129.

Статията разглежда работническия спорт, като подсистема на физическото възпитание и спорта, която е сред най-засегнатите от настъпилите промени след 1989 г. Подчертава тревожните тенденции, засягащи трудовата среда и обосновава възможности за двигателна активност и спортуване за разрешаването на част от тях. Често спортът бива подценяван като ефективно средство за преодоляване на основни проблеми свързани със здравето на трудещите се. Социално-икономическите условия в дадена държава; културните особености, водещи ценности и разбирания; политическия модел и приоритети, определят следните три направления на социалната отговорност, в т.ч. и предоставяне на спортни услуги на хората в трудоспособна възраст:

1. Социалната отговорност на бизнеса (работодателите), където могат да попаднат бизнес субекти от частния сектор, държавни и смесени дружества.
2. Социалната политика на правителството и влиянието на политиките на европейските институции.

3. Социалната култура за заявяване и консумиране на социални услуги от страна на обществото.

Изхождайки от формулираните три методологични интерпретации изследването цели проучване на някои маркетингови аспекти в отношението, интересите и потребностите на работещите към социалния ангажимент от страна на работодателите – „Предоставяне на възможности за спортуване”.

За реализиране на целта е проведено изследване през 2007 г. чрез специално изготвена анкетна карта, включваща 42 основни показателя. Обект на проучване бяха 143 чуждестранни участници във Вторите световни работнически игри „За мир и солидарност” (Албена 13-17 юни 2007г.).

11. Драганов, Г. Систематологична характеристика на работническия спорт в Република България в съвременните социално-икономически условия. Спорт и наука, бр. 4/2012г., стр. 84-94.

Статията разглежда приложението на теорията на системите, както добре установен подход за управление на процесите във вътрешната и външната среда на системата на спорта сред работещите, който способства да се открият някои ключови аспекти на нейната роля и значение. Подобен подход се оказва ефективен в откриването на нови възможности за подобряване на управлението на системата на спорта сред работещите в рамките на съвременните социални и икономически условия. Статията има за цел да разкрие някои системни характеристики на работническия спорт в България чрез използване на системен подход за изучаването и управлението на комплекс от сложни и динамични отношения в него. По наше мнение, такъв подход съдържа значителни ползи за частния бизнес в стремежа му за прилагането на социално ориентирани политики за управление, както и разработването на нови законодателни инициативи, съответстващи на

текущите промени и социално ориентирана стратегия и програми за развитието на спорта сред работещите.

- 12. Draganov, G., V. Gavrilov.** Forms and policies for social responsibility of the government and the employers regarding the sport among the workers. In: JURNAL of the University of Chemical Technology and Metallurgy, VOLUME 47, ISSUE 5, 2012, pp. 587.

В статията е представена социалната отговорност, като част от социалната ангажираност на компаниите (работодателите). Днес, в условията на пазарна икономика и преминаването на значителна част от бизнеса в частни структури налагането на единна социално-отговорна политика на управление е значително по-трудно. Направен е опит да се обоснове водещата роля и значение на работодателите, независимо от техния статут, предвид актуалните социално-икономически.

Изследването е част от един по-широк изследователски проект, свързан с управлението на спорта сред работещите през призмата на корпоративната социална отговорност (КСО). То разглежда само два аспекта на системата на спорта сред работещите, а именно прилаганата национална и фирмена политика, като социална отговорност.

- 13. Draganov, G., I. Sandanski.** KEY FACTORS AND SOCIAL CONTEXT FOR THE DEVELOPMENT OF WORKERS' SPORT. Международна конференция „Съвременни методи и технологии на научните изследвания“, Варна, 2013., стр. 438-443.

Промените след 1989 г. предизвикаха редица политически, социални, икономически и ценностни трансформации, които повлияха върху структурно-функционалните компоненти на системата на спорта.

Работническият спорт, който е и предмет на публикацията, се оказва сред най-засегнатите. Статията анализира прилагания политически модел

на национално ниво за управление на една от най-големите подсистеми на СФВС – системата на спорта сред работещите. Анализирани са проекциите следствие от налаганата национална политика за управление на тази подсистема в организационно, нормативно и социално-икономическо отношение.

14. Драганов, Г., С. Иванов. Реализиране на корпоративни програми като механизъм за развитие на волейбола за подрастващи в Република България в съвременните социално-икономически условия. Спорт и наука, бр. 3/2013г., стр.129 - 139.

Проучването на възможностите за развитие и популяризиране на волейбола сред подрастващи и в частност използването на възможностите на проектния мениджмънт е основен елемент в цялостното изследване. В същото време то дава един по-широк поглед върху стратегическото управление на спортната дейност на училищата. Подобен възглед стои в основата на т. нар. „стратегическо организационно планиране”, където разработването и реализирането на проекти се явява основен механизъм за постигане на стратегически цели. За изясняване приложението на подобна концепция и използването на възможностите, предоставящи отделни програми в областта на спорта, проведохме допитване чрез анкетиране през 2013 година сред на бенифициенти (представители на училищните власти) в ролята им на експерти. Обхвата на целевата група ни дава основание да претендираме за представителност на получените резултати (обхванати 100% от участващите училища по програма „Здрави деца в България“).

15. Драганов, Г. Корпоративната социална отговорност – още една възможност пред спорта. Спорт и наука, Извънреден брой 1/2015г., стр. 28 - 36.

В условията на пазарна икономика оцеляването и развитието на компаниите е приоритет. Статията изследва формите и степента на ангажираност на бизнеса, както и предоставяните от него възможности за практикуване на спорт като механизъм за реализиране на корпоративни цели. За реализиране на целта бе избран индуктивен качествен подход, включващ метода на интензивно изследване на отделни случаи, популярен още като „кейс стъди“. Това позволи да се обяснят действията и поведението на отделни елементи от системата на спорта сред работещите в контекста на времето и средата, в които се случват. В този смисъл, представените случаи на социална ангажираност на работодателите се разглеждат като част от тяхната социална политика и корпоративна социална отговорност (КСО).

16. Драганов, Г. Направления на мениджърската професия в спорта. Спорт и наука, бр. 5/2015г., стр.176 - 185.

За упражняване на мениджърската професия в областта на спорта у нас все още няма утвърдени и приети стандарти и нива на компетенции. Често, независимо от заеманата позиция и делегираните отговорности (изпълнявани дейности) към спортните мениджъри има идентични изисквания. Това, от своя страна, обяснява отсъствието на отделни направления в мениджърската професия в спорта и е прието общото понятие „спортен мениджър“. В редица държави, приели ISCO – 08 обучението на спортни мениджъри е съобразено с отделните нива и направления на документа, като по този начин са се обособили поднаправления на мениджърската професия като мениджър на спортен клуб, мениджър на спортно съоръжение, мениджър на спортни събития, мениджър на проекти и др.

Целта на изследването е да се разкрият основни направления на мениджърската професия в спорта, като предпоставка за отдиференциране

на дейностите в приложението им и фактор за ефективно управление на СФВС.

17. Драганов, Г. Ситуационен анализ (swot-анализ) на развитието на спорта сред работещите в България. Сб. доклади: Научно-приложни изследвания във физическото възпитание и спорта, Изд. НСА, 2015г., стр. 66 – 70.

Спортът сред работещите, като част от системата за физическо възпитание и спорт в свободното време е една от в подсистемите, на които в последно време се обръща малко внимание. Това поражда необходимост от разкриване на тенденции и закономерности за нейното рационално и ефективното управление в съвременните социално-икономически условия.

Върху основата на осъществено научно-приложно изследване бе извършен ситуационен анализ за извеждане на актуални проблеми, тенденции и възможности пред развитието на работническия спорт. Представеният ситуационен анализ е субективен процес и обхваща изследвания, проучвания и анализи в периода 2005 – 2014 година. Основната цел на неговото приложение е формулиране на изводи за развитието и управлението на системата на спорта сред работещите, върху основата на анализ на нейните силни (S - strengths) и слаби (W - weaknesses) страни във вътрешен аспект, както и произтичащите от това възможности (O - opportunities) и заплахи (T - treats) във външната среда.

18. Драганов, Г. Финансиране в спорта чрез участие с проекти. Спорт и наука, Извънреден брой 1/2015г., стр. 28 - 36.

В наши дни управлението чрез проекти е неизменна част от мениджмънта на спорта. Проектният подход в управлението на спортните организации е сравнително нов, но бързо доказва своите безспорни предимство при

разрешаването на различни проблеми. В разработката е разгледано участието на спортни клубове по донорски програми на Министерството на младежта и спорта като най-предпочитани и лесно достъпни. Целта на изследването е върху основата на мениджмънта на проекти да се проучат, дефинират и научно обосноват възможностите за ресурсно обезпечаване на спортните организации чрез реализиране на проекти в областта на спорта.

19. Драганов, Г. Модел за междуинституционално взаимодействие в областта на работническия спорт. Сб. доклади: Научно-приложни изследвания във физическото възпитание и спорта, Изд. НСА, 2015г., стр. 60 – 65.

Съвременната иновативна визия за развитие на работническия спорт (реализиране на политики, стратегии, програми и др.) се основава на формиране на динамични партньорски отношения между субекти от публичния, обществен (в т.ч. спортен), частен сектор (работодатели) и независими синдикални организации, изразители на интересите на работещите. Всичко това означава изграждане и управление на динамични партньорски мрежи, където липсва изразен хегемон, а участващите субекти се възприемат като партньори на основата на общи цели, интереси и необходимост от ефективно управление на общи ресурси. Направеното изследване и предложеният модел за междуинституционално взаимодействие обосновават необходимостта от приложение на социални политики, в които основно място заема спортът и двигателната активност на работещите.

20. Драганов, Г. Основни моменти в развитието на спорта сред работещите в България. Спорт и наука, бр. 5/2015г., стр. 216 – 227.

Работническият спорт у нас има дълбоки корени, традиции и история. Целта на изследването е върху основата на систематологичен, ретроспективен и структурен контент анализ да се разкрият на основни

моменти в развитието на спорта сред работещите като фактор за усъвършенстване на неговото управление и за реализирането на обществени, икономически и държавни цели. Изследването е част от една по-широка рамка за анализ на състоянието на системата на спорта сред работещите у нас и е насочено и е насочено приоритетно към организирания спорт в тази подсистема на СФВС.

21. Draganov, G. Study of Personal Characteristics, Competencies and Skills of Managers in Sport Business Entities. In „Activities in Physical Education and Sport“, Ohrid, 2015. (Изследване на личностни характеристики, компетенции и умения на мениджъри в структури от спортния бизнес).

Разкриването на процесите в управлението на спортните организации и в частност тези, свързани с кадровото обезпечаване изисква изучаване на ролята, функциите и значението на спортните мениджъри за осъществяване на ефективен мениджмънт. Подобен тип управление налага отделянето на специално внимание към „основния и специфичен актив на всяка организация - хората“ и в частност спортните мениджъри. Ето защо, актуалността на формулирания научен проблем се състои в несъответствието между нарастващите изисквания на съвременната спортна практика и възможностите на спортните и стопански организации за адекватното им удовлетворяване. В тази връзка, считаме, че разкриването на някои особености и изисквания към професионалната подготовка на спортните мениджъри би подобрило ефективността на управление на поверените им организации.

Целта на изследването е да открие онези личностни характеристики, умения, ценности и нагласи, които са типични за успешните ръководители.

Предмет на изследването са изискванията и нагласите на работодателите към подготовката на спортните мениджъри, а обект – субекти (мениджъри, ръководители), извършващи стопанска дейност в спорта като спортни клубове, мениджърски агенции, производители на спортна

екипировка и оборудване, магазини за спортна екипировка и частни спортни и фитнес центрове.